

انجمن علمی اقتصادشناسان ایران
(انجمن علمی و پژوهشی)

خبرنامه تخصصی انجمن علمی

اقتصاد شهری ایران

دی ۱۳۹۹

www.iuea.ir

در دی ماه سال ۹۹ انجمن علمی اقتصاد شهری ایران پیرامون موضوعات آرامش در بازار خودرو، بازار مسکن، وام نوسازی تاکسی های فرسوده، دستیابی به الگوی شهر سبز، مدیریت سیلاب شمال پایتخت با انجام مصاحبه با کارشناسان و تحلیل اخبار رسانه ها به بررسی آسیب های احتمالی موارد فوق پرداخت. لذا با سر تیتراهای زیر به سراغ کارشناسان رفت تا بتواند بخشی از مشکلات مردم را به قلم تحریر درآورده و به گوش مسئولین برساند. سر تیتراهای فوق به برخی از مسائل مربوط به کرونا و تحلیل کارشناسان پرداخته است.

آرامش مطلق در بازار خودرو/ فعلا قیمت‌ها نزولی است

طبق اعلام رئیس اتحادیه نمایشگاه داران و فروشندگان خودرو تهران در وضعیت بازار خودرو و تغییرات آن نسبت به هفته گذشته، بازار همچنان آرام بوده و ریزش قیمت‌ها ادامه دارد؛ این در حالی است که سطح معاملات کاملاً به صفر رسیده و هیچ خریداری در بازار نیست.

سعید موتمنی ضمن تاکید بر اینکه بازار خودرو در حال حاضر در آرامش مطلق به سر می‌برد؛ اظهار کرد: در حقیقت بازار در خواب کامل فرو رفته است؛ چراکه معاملات به نقطه صفر رسیده است و تا زمانیکه نرخ ارز در مبلغی مشخص، ثابت نماند، مشتری خرید خود را انجام نمی‌دهد و منتظر کاهش بیشتر قیمت‌ها می‌ماند تا خودرو مورد نظر خود را در ارزان‌ترین حالت ممکن خریداری کند.

رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران و فروشندگان خودرو تهران ادامه داد: از سوی دیگر فروشنده در بازار بسیار است و می‌خواهد خودرو در اختیار را بفروشد اما خریداری وجود ندارد، بنابراین باتوجه به اینکه معامله‌ای انجام نمی‌شود، درصد ریزش، پس از همان ۱۰ درصد علاوه برای کاهش ۳۲ درصدی آبان‌ماه به بعد، هنوز عدد مشخص ندارد و هفته آینده دقیق‌تر می‌توان در مورد میزان کاهش قیمت صحبت کرد، اما روند نزولی قیمت‌ها همچنان ادامه دارد.

وی افزود: به‌طور مثال سمند LX و پژو ۴۰۵ GLX در کانال ۱۷۰ میلیون تومان، پژو ۲۰۶ تیپ ۲ در محدوده ۱۸۰ تا ۱۸۲ میلیون تومان قرار دارند. همچنین در گروه محصولات سایپا نیز پراید حدود ۹۵ میلیون تومان، تیبا کمتر ۱۱۵ میلیون تومان و ساینا حدود ۱۲۶ میلیون تومان قیمت دارند. اما همانطور که اشاره شد، به دلیل اینکه معامله انجام نمی‌شود، قیمت مشخصی هم وجود ندارد اما مشخص است که قیمت‌ها در حال کاهش است.

موتمنی تاکید کرد: چنانچه نرخ ارز به مدت دو هفته در یک قیمت تثبیت شود، بازار مجدد فعال شده و معاملات از سر خواهد گرفته شد و راحت‌تر می‌توان در مورد تغییرات آن صحبت کرد. زمانیکه در ماه‌های

گذشته ارز در کانال ۲۵ هزار تومان برای مدتی ایستاد، با حضور فروشنده و خریدار در بازار معاملات صورت می‌گرفت و اکنون خریدار منتظر کاهش بیشتر در قیمت‌هاست؛ بنابراین خرید خود را انجام نمی‌دهد.

تنها قیمت محصولات مدیران خودرو ارزان‌تر از کارخانه؛ محصولات دو خودروساز اصلی هنوز پایین‌تر از بازار این مقام صنفی در پاسخ به اینکه آیا قیمت خودروها به زیر قیمت کارخانه‌ای آن‌ها نیز رسیده است؟ گفت: تنها در محصولات مدیران خودرو، کاهش قیمت‌ها حتی تا به زیر قیمت کارخانه‌ای دیده می‌شود، اما هنوز برای محصولات پرتیراژ دو خودروساز اصلی این اتفاق نیفتاده است.

موتمنی همچنین در پاسخ به اینکه آیا با اعلام قیمت ۱۸ خودرو مشمول تغییر فرمول قیمت‌گذاری و اعلام و اعمال قیمت‌های جدید مصوب شورای رقابت در بهمن ماه، این امکان وجود دارد که شاهد نوسان افزایشی یا تغییرات عمده در بازار خودرو باشیم، نیز تصریح کرد: فعلا بازار به همین شکل نزولی پیش‌بینی می‌شود و تا پایان سال جاری، افزایش قیمت در بازار خودرو نخواهیم داشت و احتمال کاهش بیشتر وجود دارد و افزایش قیمتی نخواهیم داشت.

تبدیل بازار مسکن به بازار سرمایه ای / ۴۰ درصد اقتصاد خانوار در گرو اقتصاد مسکن

نارسایی تولید مسکن، عدم تناسب میان عرضه و تقاضا و افزایش تقاضا نسبت به عرضه به ویژه در شهرهای بزرگ، گسترش تقاضاهای کاذب برای ملک به علت حفظ ارزش اندوخته‌ها در شرایط تورم افسارگسیخته و رواج دلالی و عدم شفافیت آمار و اطلاعات زمین و املاک، مهم‌ترین عوامل افزایش قیمت مسکن و مانع توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور است.

دکتر علی شماعی استاد دانشگاه خوارزمی ضمن اشاره به اصل ۳۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: "داشتن مسکن متناسب با نیاز، حق هر فرد و خانواده ایرانی است. دولت موظف است با رعایت اولویت برای نیازمندان مسکن، به خصوص روستانشینان و کارگران زمینه اجرای این اصل را فراهم کند".

اقتصاد مسکن در حال حاضر بیش از ۴۰ درصد اقتصاد خانواده و کشور را تشکیل می‌دهد، بررسی‌ها و اطلاعات بدست آمده مشخص می‌سازد بیش از ۲/۵ میلیون واحد مسکونی خالی از سکنه در کشور وجود دارد. همچنین طبق اطلاعات بدست آمده ۳/۱ میلیون خانوار در کشور هستند که دو خانواده در یک خانه زندگی می‌کنند و ۱/۲ میلیون خانه نیز وجود دارند که تنها چند روز و یا چند ماه از سال مورد استفاده قرار می‌گیرند. برای حل مساله مسکن اولین کار قرار گرفتن بویژه مسکن احتکار شده و مسکن خالی و زمین‌های مسکونی بدون کاربری در جرگه استفاده ضروری است، همچنین ایجاد سامانه ملی و جامع اطلاعات زمین و مسکن و شفافیت اوضاع این پدیده بسیار ضروری است: دولت‌ها و مدیران کشور با وعده و کم‌کاری و

ناکارآمدی در چند دهه اخیر موجب رواج اقتصاد دلالی و سوداگری بازار مسکن شده اند و آنرا را بشدت به کالای سرمایه ای تبدیل کرده و دلالان و سوداگران مسکن این نیاز ضروری مردم را به یکی از چالش های خانواده و اوضاع اجتماعی و اقتصادی کشور تبدیل کرده اند. بنابراین مجلس و قوه قضائیه باید دخالت و نظارت کنند و دولت را وادار به اجرای راهکارهای ذیل کنند:

۱- یکی از مهمترین عوامل افزایش قیمت مسکن ناشی از اقتصاد نامولد و ناکارآمد دولت در جذب و بازگرداندن سرمایه های سرگردان به چرخه تولید است. بنیادی ترین و اصیل ترین بخش اقتصاد و شالوده بالندگی و توسعه یافتگی هر جامعه یا کشوری تولید است. اگر در بخش های سه گانه اقتصاد (کشاورزی، صنعت و خدمات) از جمله تولید مصالح ساختمانی که بیش از سیصد شغل و به عنوان موتور محرکه اقتصاد و توسعه اجتماعی رونق بگیرد موجب اشتغال پایدار و توسعه پایدار می شود. بکار گرفتن زمین و املاک و سرمایه های کوچک و بزرگ برای تولید و هدایت و بستر سازی آن یکی از اهداف و رسالت های دولت است. اما متأسفانه در کشور ما زمین و املاک به عنوان کالای سرمایه ای هم از طرف دولت و سازمان ها و دستگاهها و هم از طرف برخی از مردم به عنوان کالایی سرمایه ای احتکار و بایکوت شده و می شود. در نتیجه این سیاست های غلط و عدم حمایت از تولید و اشتغال پایدار اوضاع ناگوار جامعه و زمین گیر شدن بخش تولید و خلق موجودی نابارور به اسم اقتصاد نامولد و واسطه گر یا دلالی مانع توسعه اقتصادی و اجتماعی است. بدترین کارکرد اقتصاد نامولد، احتکار زمین و ساختمان بویژه ساختمان های گران قیمت و احتکار و بایکوت آنها و سرگردانی سرمایه در حوزه های واسطه و دلالی است. مثلاً بانکها به جای کمک به تولید و بستر سازی تولید، رواج دلالی و خریدن گران قیمت ترین زمینهای شهرها هستند و ساختمانهایی همانند کاخ با سرمایه های مردم و بیت المال در اختیار گرفته و کارکرد مناسبی ندارند. بانکها حتی در بسیاری از موارد با سود های کلان کارخانه ها متصرف و تعطیل و یا فعالیت های افراد مولد را کند یا متوقف می کنند. سیاست های دولت اکثراً موجب رواج احتکار و بایکوت زمین و املاک شده و از تولید حمایت نمی شود. دولتهای ناکارآمد و ناشایست و سود جو به جای حمایت از تولید اقتصاد دلالی را رواج می دهند و این اقتصاد دولتی نیز اقتصادی معتاد به تورم می شود. تورم در ماهیت خود داروی تسکین دهنده و مالیاتی غیر مستقیم و سهل الوصول برای دولت است. برندگان تورم بیشتر از نظام دولتی و ثروتمندان هستند. چرا که تورم غنی را غنی تر و فقیر را فقیر تر می کند. در نتیجه تورم های پیاپی بخش دلالی و واسطه گری تقویت می شود و شیب نابرابری به نفع طبقه ثروتمند و دولت تشدید شده و به ویژه اقشار فقیر

را برای تامین نیاز روزمره به فلاکت می اندازد.

اگر بخشی از این سرمایه های انباشت شده در بانک ها و بورس به جای وارد شدن به دلالی به سمت تولید بچرخند و در چرخه تولید بکار گرفته شوند، به شکل گسترده می توانند مسائل اقتصادی و اجتماعی ما را حل کنند. یک حساب سر انگشتی و برآورد قیمتی سر سام آور مسکن این است که در اثر دلالی مسکن در برخی از محلات شهرها از جمله تهران یک متر ساختمان مسکونی به بیش از ۱۳۰ میلیون تومان افزایش یابد. مسئله افزایش افسار گسیخته مسکن محصول ناکارآمدی اقتصاد دولت مدار و نامولد است. تا زمانی که ناکارآمدی و بی لیاقتی در توسعه بخش صنعت و کشاورزی حاکم باشد، نباید انتظار حل معضل مسکن را داشت.

۲- باید یک سیستم یا بانک اطلاعاتی جامع، کامل و دقیق از اوضاع املاک و مسکن ایجاد شود و پس از آن ضمن قائل شدن معافیت از مالیات برای حد متعارفی از املاک مسکونی، برای مازاد بر نیاز متعارف از بقیه مالیات با نرخ تصاعدی اخذ شود، به طوریکه در تملک نگه داشتن بیش از حد متعارف زمین و ملک به دلیل مالیات و عوارضی که بر آن مترتب می گردد مقرون به صرفه نباشد. به جای آن از تولید کننده مالیات و عوارض کم دریافت شود. این سامانه املاک تمام اطلاعات موجود مساکن کشور را به صورت یکپارچه و دقیق رصد و پایش کند. در شرایط کنونی بخشی از این اطلاعات در اختیار شهرداریهاست و بخشی نیز در اختیار وزارت راه و شهرسازی و اداره ثبت اسناد و سازمانهای آب و برق و گاز قرار دارد. بدیهی است این اطلاعات بایستی جمع آوری و یکپارچه و تکمیل شده و قابلیت روزآمدسازی آنی و مستمر را داشته باشد.

همچنین با نقشه های کاداستر اداره ثبت اسناد و املاک و سایر منابع اطلاعاتی اعم از منابع طبیعی و جهاد کشاورزی و دستگاههای دیگر پشتیبانی و تکمیل و حد و حدود دقیق آنها تعیین شود. مشخص گردد بر اساس هر کد ملی و کد ثبتی چند متر زمین و املاک به نام هر فرد است و چکار می کند. اراضی و املاک کشور دقیقاً به نام چه کسی یا کسانی و یا دستگاهی یا سازمانی و چه فعالیت و کمیت و کیفیت تولیدات آن چگونه است. بر این اساس می توان به همان نسبت بیشتر از حد معین فضای مسکونی احتکار شده بصورت

تصادفی مالیات دریافت شود، تا مسکن از کالای سرمایه ای خارج و به کالای مصرفی و ضروری تبدیل شود و سرمایه ها در چرخه تولیدات با مالیات کم و حتی بدون مالیات هدایت شود.

متأسفانه دولت ها در طول چند دهه اخیر از دلالتی و سوداگری مالیات نمی گیرند اما از کارمندان و تولیدکنندگان مالیات می گیرند. وضع مالیات بر عایدی سرمایه های مازاد از سقف مشخص، می تواند نقش موثری در احتکار و کنترل دلالتی و قیمتتها در بازار داشته باشد. در مورد این کار وزیر اقتصاد نیز در آخرین نشست خود درباره چگونگی وضع مالیات بر خانه های خالی احتمال اجرایی شدن این موضوع را تایید اما از دادن جزئیات بیشتر و کار عملی خودداری کرد و تنها اکتفا به این جمله کرد که در فرایند تصمیم گیری قرار دارد. خلاصه مافیای بخش مسکن و برخی از مسولین نفوذی و ناکارآمد و ناشایست ذی ربط تا به حال مانع از اجرای این قانون شده اند.

(معمولاً افراد و گروههای سوءاستفاده گر، سود جو، زمین خوار، ناشایست، رانت خوار، کلاهبردار، ناکارآمد و... آمار و اطلاعات زمین و املاک خود را ارائه نمی دهند و مانع راه اندازی این سیستم و سامانه اطلاعاتی می شوند)

۱۳- احداث و توسعه شهرها و شهرک های جدید، برنامه ریزی شده و برخوردار از فرصتهای اشتغال در داخل و پیرامون شهرها بویژه در کنار شهرهای کوچک و متوسط که از امکانات آب و برق و خدمات بهداشتی درمانی و آموزشی و زیر ساختی برخوردارند ضروری است. با توجه به اینکه اتوبانهای ایران هنوز به آن استاندارد لازم نرسیده است و خودروهای مناسب نداریم و با توجه به اینکه اکثر شهرهای بزرگ دنیا از جمله توکیو در ژاپن و یا شهرهای بزرگ آمریکا و اروپا مگالاپلیس های بیش از ۲۰ میلیون نفر جمعیت تشکیل داده اند. بنابراین حتی در کنار شهرهای بزرگ در کشور به منظور رشد و توسعه تولید و بهره مندی از امکانات به هم پیوسته در پیرامون کلان شهرها می توان شهرکهای جدید مناسب و متعادل با توسعه پایدار شهری ساخت.

۴- افزایش تراکم ساختمانی و تشویق به بلند مرتبه سازی در برخی از بافت های فرسوده که از ظرفیت لازم برخوردارند، با تجدید نظر منطقی در مقررات ساخت و ساز در راستای تشویق متراکم سازی و فشرده سازی ضروری است. سیاستهای اجرایی در این خصوص بایستی به گونه ای عمل شود که امتیاز متراکم سازی بیشتر عاید خانوارهای فاقد مسکن و مصرف کنندگان گردد و ضمن آن، مالکین و توسعه دهندگان نیز به سود و منفعت منطقی و متعادل دست پیدا کنند. به عبارت دیگر، بایستی شرایط واگذاری تراکم مازاد، پیش فروش واحدهای اضافی ایجاد شده در اثر تراکم مازاد به خانوارهای فاقد مسکن داده شود و با ایجاد سامانه جامع ملی املاک، هر خانوار فاقد مسکن تنها یک بار بتواند از این امتیاز استفاده کند. در مقررات فعلی و سیاستهای موجود از فضای ارتفاع زیر صفر برای تامین انباری و پارکینگ در اکثر ساخت و سازهای بافت فرسوده، مقرون به صرفه نبوده و ساخت و سازها اغلب از ارتفاع صفر به بالا صورت می پذیرد. تراکم ساختمانی را می توان با کاهش عوارض ساخت از طرف شهرداری ها امکان استفاده از طبقات منهای یک برای استفاده از پارکینگ را مقرون به صرفه ساخت و به این ترتیب حل مشکل پارکینگ و انباری مناسب را در بافت های فرسوده بیشتر فراهم ساخت. لازم به ذکر است که در حال حاضر در نواحی شهری و روستایی ساخت هر متر مربع مسکن بین دو تا پنج میلیون تومان کمی بیشتر یا کمتر است، اما قیمت مسکن دهها برابر این قیمت است.

۵- تصحیح و بروز رسانی قوانین ساخت و ساز به ویژه در بافت های فرسوده که با قوانین مناسب و تسهیل گری بهینه با دادن امتیاز و خدمات لازم از طرف دولت و شهرداری ها و دستگاهها برای مقرون به صرفه شدن ساخت و ساز و نوسازی و باز آفرینی بافت های فرسوده ضروری است. سرمایه گذاری و زندگی سالم در بافت های فرسوده باید یکی از اهداف شهرداری ها و دولت باشد. بنابر این تعادل بین قیمت مسکن و حقوق مردم ضعیف و کارمندان و کارگران از طریق کاهش عوارض و مالیات برای ساخت و ساز و خرید مسکن و کاهش نابرابری در سطح جامعه و اجرای عدالت و جلوگیری از دلالتی یکی از رسالت های حکمرانی خوب اسلامی است. اما رانت خواری که در بنگاه ها، شهرداری ها، بانک ها و دستگاههای دولتی و... به شکل گسترده دیده می شود خود مانع توسعه و آسایش و آرامش مردم شده است.

۶- نظارت بر تولید و عرضه مواد و مصالح ساختمانی با توجه به نظر کارشناسان مسکن مبنی بر اینکه رشد قیمت مصالح در سال ۱۳۹۸ منجر به افزایش ۳۳ درصدی قیمت ساخت شده است، افزایش قیمت مصالح که تماما بومی و از تولیدات محلی است از یک طرف و از طرف دیگر بازار دلالتی نابسامان عرضه و فروش

مصالح ساختمانی یکی دیگر از مشکلات مسکن است که مدیریت مناسبی ندارد. البته طبق هیچ شرایطی افزایش قیمت نهاده‌های ساختمانی تناسب با افزایش قیمت مسکن و همچنین افزایش قیمت نهاده‌های ساختمانی ندارد بیشتر به علت عدم عرضه زمین و احتکار آن توسط دولت و محتکران زمین و مسکن است. میتوان گفت: قیمت هر متر مربع واحد مسکونی در شهر تهران از ۲۰ میلیون تومان در سال ۱۳۹۴ به بیش از ۱۳۰ میلیون در سال ۱۳۹۹ رسیده ، اما رشد مصالح ساختمانی حدود ۳ الی چهار برابر طی ۷ سال اخیر افزایش یافته است. این افزایش قیمت در منطقه یک و دو شهرداری تهران ناشی از تقاضاهای سرمایه‌ای است. یک دولت کارآمد با مشارکت مردم و بخش خصوصی می بایست تولید مسکن اجتماعی و ملی را از طریق شرکتهای ساختمانی و تعاونی های مسکن که هزینه های ساخت و ساز کمتر می شود و هدر رفت مصالح و نیروی کار را هم کاهش می یابد، مسکن با قیمت مناسب و منصفانه در اختیار مردم و جوانان قرار می داند.

۷-قانون تملک ۹۹ ساله ، ساخت مسکن استیجاری و مسکن سازمانی برای تمام وزارت خانه ، سازمانها و نهادها و دستگاهها که به صورت استیجاری دراختیار گذاشتن نیروهای جوان یکی از راهکارهای مناسب و حمایتی است که حتی در نظام های سرمایه داری غرب متداول است، اما در نظام جمهوری اسلامی که باید حامی مردم باشد کاهش یافته و فراموش شده است!!! بنابر این دستگاه ها باید با توجه به اراضی و امکاناتی که در اختیار دارند و می توانند با مشارکت کارکنان خود شرکتهای تعاونی مسکن تشکیل داده و به تولید و تامین مسکن و رفاه اعضا خود اقدام کنند.

۸-سازوکار مناسب برای کنترل و نظارت بر بنگاههای خرید و فروش زمین و املاک و چگونگی مشاوره و کارشناسی کردن معاملات زمین و مسکن به صورتی که موجب افزایش قیمت خرید و فروش بی حساب و کتاب زمین و املاک نشود. جلوگیری از خرید و فروش مسکن به عنوان کالای سرمایه ای و کنترل دلالی و سوداگری که سود سرشار آن توسط بنگاههای معاملاتی که چندین بار در مسکن و کالاها دریافت می شود بطوری که کم درآمدها یا گروههای نیازمند جامعه هدف فقیرتر و ضعیف تر می شوند.

۹-نظارت مجلس و دولت به اجرای قانون ساماندهی و حمایت از عرضه و تقاضای مسکن (مصوب ۱۳۸۷) که طی سالهای اخیر مورد بی توجهی قرار گرفته با افزایش تولید مسکن و بازبینی طرح ملی مسکن با

رویکرد حمایت از طبقات پایین جامعه و حذف ارتفاع سرمایه داران از طرح و انتقال ارتفاع آن به مصرف کننده گان نهایی ضروری است.

افرادی باید در کشور و هر جامعه ای مسولیت بپذیرند که برنامه های مدون و توسعه ای برای کشور و آن جامعه داشته و پاسخگوی نیازها و مسائل مردم باشند. مردم با انتخاب مسئولین کارآمد می توانند کشوری تولید کننده و توسعه یافته داشته باشند. همچنین جامعه توسعه یافته با مشارکت فکری که مردم دارند هم مسئولین شایسته در راس کار قرار می گیرند و مردم هم با مشارکت و نظارت بر کار مسئولین باید به حل مسایل جامعه کمک کنند.

از افزایش وام نوسازی تاکسی های فرسوده تا قول دولت برای ارائه وام

معاون فنی و بهره برداری سازمان تاکسیرانی شهر تهران در مورد روند نوسازی تاکسی های فرسوده پایتخت توضیحاتی ارائه کرد و گفت: در صورت تداوم و تقویت تامین منابع مالی نوسازی هنوز امیدوار به تحقق اهداف نوسازی در سال ۹۹ هستیم.

سید علی محتشمی پور در مورد نوسازی تاکسی فرسوده در سال ۹۹ و میزان تحقق پذیری وعده نوسازی ۱۵ هزار تاکسی تا پایان سال در پایتخت، گفت: براساس برنامه ریزی انجام شده پایان سال ۹۸ مقرر شد که در سال ۹۹ حدود ۱۵ هزار تاکسی نوسازی شود و این هدف گذاری مبتنی بر عوامل موثر بر نوسازی اعم از نرخ تولید و قیمت تاکسی در کشور، میزان تسهیلات بانکی و ارزش اسقاط تاکسی فرسوده شهر تهران بود.

وی در دفاع از هدف گذاری نوسازی ۱۵ هزار تاکسی در آن شرایط بیان کرد: با توجه به انباشتگی ۴۰ هزار دستگاه تاکسی های فرسوده در شهر تهران، هدف گذاری انجام شده، قابل دسترس و منطقی بود.

وی افزود: متأسفانه در راستای تحقق این هدف با دو بحران اصلی از آغازین روزهای سال تا کنون مواجه شدیم. یکی از آنها شیوع بیماری کرونا بود که همه کسب و کارها را با شوک مواجه کرد و تاثیرات اساسی در روند ثبت تقاضای نوسازی تا تولید و تحویل خودرو گذاشت، به گونه ای که فرآیند نوسازی یک دستگاه تاکسی را با افزایش زمان قابل توجهی مواجه کرد.

معاون فنی و بهره برداری سازمان تاکسیرانی شهر تهران با بیان اینکه مسئله دوم، مصوبه هیات دولت در مورد الزام ارتقاء استاندارد آلاینده گی خودروها برای اخذ مجوز شماره گذاری از ابتدای سال بود، افزود: مصوبه ای در مورد لزوم ارتقاء استاندارد آلاینده گی خودروها از یورو ۴ به یورو ۵ که بر همین اساس از ابتدای

سال ۹۹ شماره‌گذاری تاکسی‌های تولیدی بدلیل عدم رعایت این الزام متوقف شد؛ این موضوع با توجه به وجود تعداد زیادی تاکسی یورو ۴ در پارکینگ خودروساز بود.

وی با بیان اینکه بعد از بروز این وقفه، شهرداری تهران و معاونت حمل و نقل و سازمان تاکسیرانی پیگیری‌های زیادی را برای حل این معضل انجام دادند، گفت: خوشبختانه هیات وزیران در مردادماه سالجاری مجوزی مبنی بر شماره‌گذاری ۵۰۰۰ تاکسی تا پایان مهرماه را صادر کرد که نهایتاً پس از ۵ ماه توانستیم گام اول نوسازی را از ابتدای شهریورماه برداریم و تا پایان مهلت حدود ۱۷۰۰ دستگاه خودرو برای شهر تهران نوسازی شد.

محتشمی‌پور با تاکید بر اینکه نوسازی مجدداً از میانه مهر تا آبان ماه جهت ارتقاء استاندارد یورو ۴ به ۵ متوقف شد، ادامه داد: با رفع مشکلات در حوزه تولید خودروهای با استاندارد یورو ۵، تصورمان این بود که روند نوسازی سرعت می‌گیرد، اما با افزایش شدید قیمت خودرو مواجه شدیم، به گونه‌ای که قیمت‌های خودرو در آبان ۹۹ برای پژو دوگانه‌سوز و سمند پایه‌گازسوز رشد فزاینده‌ای داشت.

وی توضیح داد: قیمت سمند از ۹۴ به ۱۱۸ میلیون تومان رسید و پژو نیز از ۸۶ به ۱۰۴ میلیون تومان رسید که به نظرمان این افزایش قیمت تیر خلاص به تاکسیرانان برای نوسازی بود، چرا که برنامه‌ریزی برای نوسازی به طوری بود که رانندگان با دریافت پول اسقاط خودرو و وام، اندوخته کمی را برای نوسازی پرداخت می‌کردند، اما حالا با افزایش قیمت خودرو سهم نقدی رانندگان به شدت افزایش یافته و طبیعتاً بسیاری از افراد، توان این پرداخت را نداشتند.

محتشمی‌پور با تاکید بر اینکه در این مدت تمام تلاشمان این بود که فاصله قیمتی به واسطه افزایش ارزش خودروی اسقاطی و وام، آورده تاکسیرانان ناچیز شود، گفت: در حال حاضر ارزش اسقاط به طور میانگین ۱۹ میلیون تومان شد و این درحالی است که این رقم سال گذشته ۵ میلیون تومان بود. مبتنی بر این شرایط پس از ارائه تحلیل وضعیت به معاون حمل و نقل شهرداری تهران و موافقت ایشان مقرر شد مبلغ وام نوسازی تاکسی را از محل منابع شهرداری تهران در صندوق کارآفرینی امید از ۵۰ میلیون به ۷۰ میلیون تومان افزایش دهیم.

وی با بیان اینکه عملاً نوسازی تاکسی در کشور صرفاً مبنی بر تولیدات ایران خودرو در دو دسته پژو و سمند است، افزود: واردات تاکسی ممنوع است و پیگیری‌ها برای آزاد شدن واردات خودروها در کاربری حمل و نقل عمومی بی‌نتیجه مانده است، تنها ایران خودرو به عنوان یکی از خودروسازان داخلی می‌تواند خودروی منطبق با استانداردهای شورای عالی هماهنگی ترافیک تولید کند، بر همین اساس تصمیمات ما در حوزه نوسازی کاملاً متأثر از استراتژی‌های تولید ایران خودرو است و شاید اگر خودروساز دیگری هم در فرآیند نوسازی وجود داشت شرایط متفاوت بود.

محتشمی پور با اشاره به افزایش مدت زمان تحویل خودرو گفت: در سال گذشته مدت تحویل خودرو از زمان واریز وجه تا تحویل خودرو به استناد آمار ثبت شده در سامانه ملی نوسازی خودرو در ستاد حمل و نقل سوخت ۱۵ روز بود، گفت: اما حالا زمان تحویل با توجه به مشکلات بیان شده به بیش از ۴۵ روز رسیده است و اکنون شاهد هستیم در شرایط فروش فوری که ایران خودرو منتشر می کند قبلا زمان تحویل یک ماهه بود اما حالا تحویل سه ماهه تعهد شده است.

وی با بیان محدودیت منابع مالی شهرداری تهران افزود: دولت نیز به موازات اقدامات شهرداری و مبتنی بر الزامات قانونی باید به نوسازی کمک کند و برابر قانون "رفع موانع تولید و هوای پاک" دولت می بایست به نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی کمک کند منتها این ظرفیت تا امروز عملیاتی نشده است.

محتشمی پور افزود: از محل ماده ۱۲ قانون رفع موانع تولید که در سال ۹۴ ابلاغ شده، می توانیم از محل صرفه جویی در مصرف سوخت برای نوسازی ناوگان پایه گازسوز و هیبریدی تسهیلات دریافت کنیم که ۹ ماه است پیگیر ابلاغ قراردادهای تیپ ماده ۱۲ شرکت بهینه سازی مصرف سوخت هستیم و از سویی دیگر دولت براساس تبصره ۱۸ و ۱۹ قانون بودجه سال ۹۹ متعهد به پرداخت تسهیلات نوسازی است که البته سازمان شهرداری و دهیاری ها پیگیر اجرایی شدن تبصره ۱۸ هستند و قول دادند که ۱۰ هزار فقره وام ۷۰ میلیونی از محل کمک دولت برای نوسازی تاکسی های تهران مهیا کنند.

وی در مورد چشم انداز نوسازی در سال جاری گفت: در صورت تداوم و تقویت تامین منابع مالی نوسازی هنوز امیدوار به تحقق اهداف نوسازی در سال ۹۹ هستیم.

محتشمی پور در مورد تعداد خودروهای در صف نوسازی مانده نیز با تاکید بر اینکه امسال رکورد مشارکت مالکین تاکسی فرسوده به ثبت رسیده است، افزود: تاکنون ۱۷ هزار نفر از مالکان تاکسی فرسوده اقدام به ثبت درخواست کرده اند.

وی در مورد نحوه تخصیص وام ۷۰ میلیونی به رانندگان تاکسی فرسوده نیز گفت: ما با انباشتگی خودروی فرسوده در تهران مواجه هستیم که تعداد زیادی از آنها در صف نوسازی مانده اند که این وام به صورت ویژه با اولویت به مالکان تخصیص داده می شود که بر همین اساس این وام در اولویت اول به مالکانی داده می شود که در سال ۹۸ اقدام به ثبت نام در سامانه نوسازی کردند و براساس تاریخ ثبت نام و مدل خودرو که هرچقدر پایین تر باشد در اولویت دریافت وام قرار خواهند گرفت.

محلات؛ بنیادی ترین عناصر شهری برای دستیابی به الگوی شهر سبز

مدیر کل محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران با اشاره به اینکه در جامعه شهری امروز برای دستیابی به الگوی شهر سبز و توسعه پایدار شهری، محلات بنیادی‌ترین عناصر شهری است، گفت: اگر کیفیت زندگی در محلات تغییر یابد، این موضوع بر تمام شهر تأثیرگذار خواهد بود.

شینا انصاری در نخستین جلسه از سلسله نشست کانون‌های محیط زیست محلات که با حضور دبیر کل کانون‌های محیط زیست و دبیران کانون‌های محیط زیست مناطق ۱، ۲، ۳، ۵، ۹، ۱۰ و ۲۱ برگزار شد، بر ضرورت ایجاد محله سبز تأکید کرد و اظهار کرد: محله سبز محله‌ای با مدل توسعه پایدار شهری است و کمترین اثرات زیانبار محیط‌زیستی را از طریق جلب مشارکت و همکاری جمعی دارد و تلاش می‌کند تأمین‌کننده نیازهای ساکنان باشد.

به گفته مدیر کل محیط زیست و توسعه پایدار مهمترین اهداف ایجاد محله سبز ارتقای کیفیت شاخص‌های محیط زیستی، سلامت ساکنان و افزایش سرزندگی و رفاه آنان، بهبود کیفیت محیط زندگی و فضاهای عمومی، ارتقای عدالت اجتماعی و تلاش در جهت توزیع عادلانه منابع و سرمایه‌ها در سطح جامعه، ایجاد فرصت‌های شغلی محلی سازگار، کاهش آلودگی‌های سطح محله، ارتقای شاخص‌های طراحی شهر دوستدار طبیعت، کاهش تولید پسماند از طریق مدیریت مصرف، کاهش استفاده از سموم و کودهای شیمیایی، مدیریت مصرف آب و بهره‌برداری از روان‌آب‌ها و سیلاب‌های شهری و غیره است.

در ادامه انصاری خواستار اخذ پیشنهادات و نظرات دبیران و اعضای کانون‌ها به عنوان شهروندان ذی‌نفع، تأثیرگذار و فعال به‌صورت مکتوب شد تا در صورت امکان در نگارش نهایی طرح محله سبز اعمال شود.

به گزارش روابط عمومی اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران در این نشست مشکلات و موانع پیش روی کانون‌ها به‌ویژه در دوران شیوع ویروس کرونا توسط دبیران کانون‌های مناطق مطرح و پس از بررسی موضوعات و پیشنهادهای ارائه شده، به منظور رفع مشکلات و معضلات جهت جلب هر چه بیشتر و توسعه مشارکت‌های شهروندی در شرایط کرونا و دوران پسا کرونا مقرر شد، ارتقای جایگاه کانون‌ها در ساختار مدیریت محله، سازماندهی مجدد اعضا با تأکید بر نحوه عضوگیری و انتخاب دبیران محلات و برنامه‌ریزی دقیق جهت فعالیت‌های پیش رو در اولویت قرار گیرد.

گفتنی است این سلسله نشست‌ها دو نوبت دیگر با حضور سایر مناطق برگزار خواهد شد.

بر اساس این گزارش کانون‌های محیط زیست محلات با هدف ارتقای سطح دانش کاربردی و مهارتی شهروندان در زمینه محیط زیست و بهره‌گیری از دانش متخصصان و سازمانهای مردم‌نهاد، شناسایی معضلات محیط زیست محله توسط ساکنان محله و اقدام در جهت بهبود وضعیت آن، ایجاد ساختارهای

پایدار اجتماعی در سطح محلات برای بهبود وضعیت محیط زیست و تشکیل شبکه محیط زیست محلات و جلب مشارکت آگاهانه و داوطلبانه شهروندان در بهبود وضعیت محیط زیست شهری فعالیت می‌کنند.

لزوم همکاری شهرداری تهران برای مدیریت سیلاب شمال پایتخت

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران خواستار همکاری هرچه بیشتر شهرداری تهران و دستگاه های مرتبط در تداوم اجرای پروژه های آبخیزداری و مدیریت سیلاب شمال پایتخت شد.

علینقی حیدریان که در جلسه هم‌اندیشی و هم‌افزایی برای انجام اقدامات پیشگیرانه کنترل سیل و رسوب و مدیریت سیلاب شمال تهران که با حضور اصغر عطایی - مدیرکل امور خدمات شهری شهرداری تهران - و دیگر دستگاه‌های ذی ربط تشکیل شده بود، افزود: از آنجایی که سیلاب‌های ناشی از حوزه‌های آبخیز مشرف به شهر تهران تهدیدی جدی برای پایتخت محسوب می‌شود، بر همین اساس ضرورت ایجاب می‌کند تا با تعامل و همکاری شهرداری تهران و دیگر دستگاه‌های اجرایی و مرتبط اقدامات آبخیزداری در حوزه‌های آبخیز بالادست شمال تهران انجام شود.

وی ادامه داد: طی سال‌های گذشته اقدامات خوب و اثربخشی در حوزه‌های آبخیز دامنه جنوبی البرز به مرحله اجرا درآمده به طوری که تاکنون ۷۰۰ سازه مکانیکی در این حوزه‌های آبخیز احداث شده است و بر اساس بررسی‌های به عمل آمده ۵۰۰ سازه دیگر نیاز است تا در این حوزه‌های آبخیز ایجاد شود.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران به اجرای پروژه‌های آبخیزداری از محل اعتبارات صندوق توسعه ملی اشاره و اظهار کرد: با توجه به اهمیت اجرای پروژه‌های آبخیزداری در کنترل سیل و رسوب و تقویت سفره‌های آب زیرزمینی، در سه سال اخیر اعتبارات خوبی از محل صندوق توسعه ملی به انجام عملیات آبخیزداری و آبخوانداری اختصاص یافت که این اعتبارات جان تازه‌ای به اجرای این گونه پروژه‌ها داده و جهشی در فعالیت‌های آبخیزداری در سطح استان تهران ایجاد کرده است.

حیدریان در بخش دیگری از سخنان خود به پیشنهاد انعقاد تفاهمنامه همکاری با شهرداری تهران در خصوص اجرای پروژه‌های آبخیزداری در شمال تهران اشاره و اظهار کرد: به منظور بهره‌مندی از ظرفیت‌های موجود شهرداری تهران در زمینه‌های اعتباری و تجهیزات، پیش نویس تفاهمنامه همکاری میان منابع طبیعی استان تهران و شهرداری تهران تهیه شده که پس از بررسی‌های به عمل آمده به امضا خواهد رسید.

در این جلسه اصغر عطایی - مدیرکل امور خدمات شهری شهرداری تهران - با اشاره به تغییرات اقلیمی و بارش‌های یکباره، وقوع سیلاب‌ها و خسارت‌های مالی و جانی ناشی از این سیلاب‌ها را تهدیدی جدی برای پایتخت برشمرد و خاطر نشان کرد: کلانشهر تهران از لحاظ توپوگرافی و شیب تندی که از شمال به سمت جنوب وجود دارد همچنین تراکم بالای جمعیتی از حساسیت خاصی برخوردار است که بر همین اساس شهرداری تهران آمادگی هرگونه همکاری برای مقابله با این مخاطره طبیعی دارد.

وی تصریح کرد: تهران دارای ۵۳۰ کیلومتر مسیل و کانال‌های جمع‌آوری آب‌های سطحی است که با توجه به اهمیت موضوع کنترل سیلاب، لایروبی این مسیل‌ها و کانال‌ها به‌طور مستمر در دستور کار مجموعه خدمات شهری قرار دارد.

عطایی بر عزم جدی شهرداری تهران مبنی بر همکاری با منابع طبیعی در اجرای اقدامات پیشگیرانه آبخیزداری تأکید کرد و گفت: با توجه به سیل‌خیزی شهر تهران لازم است این اقدامات در نقاط بحرانی هرچه سریع‌تر به مرحله اجرا درآید.

در ابتدای این جلسه گزارشی از اقدامات آبخیزداری انجام شده از سوی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان تهران توسط معاون آبخیزداری این اداره کل ارائه و مقرر شد به استانداری تهران پیشنهاد شود جلسه‌ای جهت هماهنگی و هم‌افزایی امور مربوط به کنترل سیل با دستگاه‌های ذیربط شامل منابع طبیعی، آب منطقه‌ای، آبفای شهری، شهرداری تهران، مدیریت بحران و... به ریاست استانداری برگزار شود.